PREPORUKA KOMISIJE

od 3. ožujka 2014.

o praćenju tragova bromiranih usporivača gorenja u hrani

(Tekst značajan za EGP)

(2014/118/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292.,

budući da:

(1) Bromirani usporivači gorenja organobromni su spojevi koji se nanose na proizvode radi sprečavanja ili usporavanja zapaljenja zapaljivih materijala u slučaju požara. Uobičajeno se koriste u širokom asortimanu robe široke potrošnje, npr. elektroničkim aparatima, automobilima, namještaju i građevinskim materijalima kako bi se smanjila zapaljivost proizvoda. Bromirani usporivači gorenja mogu se otopiti ili ispariti iz proizvoda u kojima su korišteni. S obzirom na to da se roba široke potrošnje odbacuje na kraju njezina životnog vijeka, te su tvari tijekom vremena zagadile okoliš i prehrambeni lanac.

(2) Mnogi bromirani usporivači gorenja postojani su, bioakumulativni i toksični za ljude i okoliš. Sumnja se da izazivaju neurološke poremećaje u ponašanju i endokrine poremećaje te su pronađeni u bioti u okolišu.

(3) Stoga je Komisija od Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) zatražila pripremu znanstvenog mišljenja o rizicima za javno zdravlje povezanima s prisutnosti bromiranih usporivača gorenja u hrani.

(4) U razdoblju od rujna 2010. do rujna 2012. Znanstveni odbor EFSA-e za kontaminante u prehrambenom lancu donio je šest znanstvenih mišljenja [1] o različitim razredima bromiranih usporivača gorenja.

(5) EFSA je preporučila da je za više tih razreda potrebno prikupiti dodatne podatke o razinama u hrani i kod ljudi.

(6) Razine bromiranih usporivača gorenja u hrani životinjskog podrijetla mogle bi biti povezane sa prisutnosti tih tvari u hrani za životinje, stoga bi na temelju prvih rezultata praćenja hrane u 2014., preporuka u pogledu praćenja hrane za životinje mogla uslijediti u 2015.,

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

1. Države članice trebaju provesti praćenje prisutnosti bromiranih usporivača gorenja u hrani u razdoblju od 2014. do 2015. Praćenje treba obuhvatiti vrlo raznoliku pojedinu hranu koja odražava potrošačke navike kako bi se dala točna procjena izloženosti te treba obuhvatiti različite prehrambene proizvode za različite razrede bromiranih usporivača gorenja.

2. Države članice trebale bi slijediti postupke uzorkovanja propisane u Prilogu II. Uredbe Komisije (EU) br. 252/2012 [2] kako bi se osigurala reprezentativnost uzoraka u seriji.

3. Države članice trebale bi obaviti analizu različitih razreda bromiranih usporivača gorenja kako bi otkrile prisutnost sljedećih tvari u tim prehrambenim proizvodima:

   (a) Za razred polibromiranih difenil etera (PBDE): 2,2′,4-tribromodifenil eter (BDE-28, CAS br. 41318-75-6); 2,2′,4,4′-tetrabromodifenil eter (BDE-47, CAS br. 5436-43-1); 2,2′,4,5′-tetrabromodifenil eter (BDE-49, CAS br. 243982-82-3); 2,2′,4,4′,5-pentabromodifenil eter (BDE-99, CAS br. 60348-60-9); 2,2′,4,4′,6-pentabromodifenil eter (BDE-100, CAS br. 189084-64-8); 2,2′,3,4,4′,5′-hexabromodifenil eter (BDE-138, CAS br. 67888-98-6); 2,2′,4,4′,5,5′-heksabromodifenil eter (BDE-153, CAS br. 68631-49-2); 2,2′,4,4′,5,6′-heksabromodifenil eter (BDE-154, CAS br. 207122-15-4); 2,2′,3,4,4′,5′,6-heptabromodifenil eter (BDE-183, CAS br. 207122-16-5); 2,2′,3,3′,4,4′,5,5′,6,6′-dekabromodifenil eter (BDE-209, CAS br. 1163-19-5), u jajima i proizvodima od jaja, mlijeku i mliječnim proizvodima, mesu i mesnim proizvodima, životinjskim i biljnim

[1] Znanstveni odbor EFSA-e za kontaminante u prehrambenom lancu (CONTAM); Znanstveno mišljenje o polibromiranim bifenilima (PBB) u hrani. EFSA Journal 2010.; 8(10):1789. [151. str.]. doi:10.2903/j.efsa.2010.1789.
Znanstveno mišljenje o polibromiranim difenil eterima (PBDE) u hrani. EFSA Journal 2011.; 9(5):2156. [274. str.]. doi:10.2903/j.efsa.2011.2156.
Znanstveno mišljenje o heksabromociklododekanima (HBCDD) u hrani. EFSA Journal 2011.; 9(7):2296. [118. str.]. doi:10.2903/j.efsa.2011.2296.
Znanstveno mišljenje o tetrabromobisfenolu A (TBBPA) i njegovim derivatima u hrani. EFSA Journal 2011.; 9(12):2477. [61. str.]. doi:10.2903/j.efsa.2011.2477.
Znanstveno mišljenje o bromiranim usporivačima gorenja (BFR) u hrani: bromirani fenoli i njihovi derivati. EFSA Journal 2012.; 10(4):2634. [42. str.]. doi:10.2903/j.efsa.2012.2634.
Znanstveno mišljenje o novim bromiranim usporivačima gorenja (BFR) i onima u nastajanju u hrani. EFSA Journal 2012.; 10(10):2908. [125. str.] doi:10.2903/j.efsa.2012.2908.

[2] Uredba Komisije (EU) br. 252/2012 od 21. ožujka 2012. o metodama uzorkovanja i analitičkim metodama za službenu kontrolu količina dioksina, dioksinima sličnih PCB-a i PCB-a koji nisu slični dioksinu u određenoj hrani i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1883/2006 (SL L 84, 23.3.2012., str. 1.).

mastima i uljima, ribi i drugim plodovima mora, proizvodima za posebne prehrambene uporabe i hrani za dojenčad i malu djecu, korištenjem metoda analize s granicom kvantifikacije od 0,01 ng/g mokre težine ili nižom;

(b) Za razred heksabromociklododekana (HBCDD): (+/–)-α-HBCD (1,2,5,6,9,10-heksabromo-(1R,2R,5S,6R,9R,10S)-rel-ciklododekan, CAS br. 134237-50-6); (+/–)-β-HBCD (1,2,5,6,9,10-heksabromo-(1R,2S,5R,6R,9R,10S)-rel-ciklododekan, CAS br. 134237-51-7) i (+/–)-γ-HBCD (1,2,5,6,9,10-heksabromo-(1R,2R,5R,6S,9S, 10R)-rel-ciklododekan, CAS br. 134237-52-8) u ribi i drugim plodovima mora, mesu i mesnim proizvodima, mlijeku i mliječnim proizvodima, jajima i proizvodima od jaja te u početnoj i prijelaznoj hrani za dojenčad. Metode analize koje se koriste za utvrđivanje HBCDD-ova uključuju utvrđivanje stereoizomera i trebaju imati granicu kvantifikacije od 0,01 ng/g mokre težine ili nižu;

(c) Za razred tetrabromobisfenola A i njegovih derivata: tetrabromobisfenol A (TBBPA, CAS br. 79-94-7) i moguće TBBPA bismetil eter (TBBPA-bME, CAS br. 70156-79-5); TBBPA bis(2-hidroksietil) eter (TBBPA-bOHEE, CAS br. 4162-45-2); TBBPA bisalil eter (TBBPA-bAE, CAS br. 25327-89-3); tetrabromobisfenol A bis(glicidil eter) (TBBPA-bGE, CAS br. 3072-84-2) i TBBPA bis(2,3-dibromopropil)eter (TBBPA-bDiBPrE, CAS br. 21850-44-2) u ribi i drugim plodovima mora, mesu i mesnim proizvodima, mlijeku i mliječnim proizvodima i jajima i proizvodima od jaja. Metode analize koje se koriste za utvrđivanje tetrabromobisfenola A i njegovih derivata trebaju imati granicu kvantifikacije od 0,1 ng/g mokre težine ili nižu;

(d) Za razred bromiranih fenola i njihovih derivata: 2,4,6-tribromofenol (2,4,6-TBP, CAS br. 118-79-6); 2,4-dibromofenol (2,4-DBP, CAS br. 615-58-7); 4-bromofenol (4-BP, CAS br. 106-41-2); 2,6-dibromofenol (2,6-DBP, CAS br. 608-33-3); tetrabromirani bisfenol S (TBBPS, CAS br. 39635-79-5); tetrabromobisfenol S bismetil eter (TBBPS-BME, CAS br. 70156-79-5) u ribi i drugim plodovima mora. Metode analize koje se koriste za utvrđivanje bromiranih fenola i njihovih derivata trebaju imati granicu kvantifikacije od 0,1 ng/g mokre težine ili nižu;

(e) Za nove bromirane usporivače gorenja i one u nastajanju: tris (2,3-dibromopropil) fosfat (TDBPP, CAS br. 126-72-7); N,N′-etilenbis(tetrabromoftalimid) (EBTEBPI, CAS br. 32588-76-4); heksabromociklodekan (HBCYD, CAS br. 25495-98-1); bis(2-etilheksil) tetrabromoftalat (BEH-TEBP, CAS br. 26040-51-7); 2-etilheksil 2,3,4,5-tetrabromobenzoat (EH-TBB, CAS br. 183658-27-7) i dibromoneopentil glikol (DBNPG, CAS br. 3296-90-0) u ribi i drugim plodovima mora, mesu i mesnim proizvodima (uključujući jestive iznutrice), životinjskim i biljnim mastima i uljima, mlijeku i mliječnim proizvodima, jajima i proizvodima od jaja i hrani za dojenčad i malu djecu. Metode analize koje se koriste za utvrđivanje novih bromiranih usporivača gorenja i onih u nastajanju trebaju imati granicu kvantifikacije od 1 ng/g mokre težine ili nižu.

4. Države članice trebaju izvršiti analizu bromiranih usporivača gorenja u skladu s Prilogom III. Uredbi (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća [1] koristeći metodu analize za koju je dokazano da daje pouzdane rezultate.

5. Države članice trebaju redovito dostavljati EFSA-i podatke o praćenju izražene na temelju ukupne težine ili na temelju masti s informacijama i u formatu elektroničkog izvješćivanja kako je utvrdila EFSA radi kompilacije u jednu bazu podataka. Trebaju uključiti dostupne podatke koji su dobiveni prethodnih godina koristeći metode analize za koje je dokazano da proizvode pouzdane rezultate kako bi se pratili trendovi izloženosti.

Sastavljeno u Bruxellesu 3. ožujka 2014.

Za Komisiju
Tonio BORG
Član Komisije

[1] Uredba (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o službenim kontrolama koje se provode radi provjeravanja poštivanja propisa o hrani i hrani za životinje te propisa o zdravlju i dobrobiti životinja (SL L 165, 30.4.2004., str. 1.).